

Vergaderjaar 2023–2024

21 501-02

Raad Algemene Zaken en Raad Buitenlandse Zaken

Nr. 2932

BRIEF VAN DE MINISTER VAN BUITENLANDSE ZAKEN

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 13 september 2024

Hierbij bied ik u de geannoteerde agenda aan voor de Raad Algemene Zaken van 24 september 2024.

De Minister van Buitenlandse Zaken,
C.C.J. Veldkamp

GEANNOTEEERDE AGENDA RAAD ALGEMENE ZAKEN 24 september 2024

Op 24 september aanstaande vindt de Raad Algemene Zaken plaats in Brussel. Op de agenda staan de prioriteiten van het Hongaars voorzitterschap, de voorbereiding van de Europese Raad van 17–18 oktober, de jaarlijkse rechtsstaatsdialoog en een rechtsstaatsdiscussie met vier kandidaat-lidstaten. De Minister van Buitenlandse Zaken is verhinderd vanwege zijn deelname aan de Algemene Vergadering van de Verenigde Naties in New York. De Nederlandse Permanent Vertegenwoordiger bij de Europese Unie zal Nederland vertegenwoordigen tijdens deze Raad.

Prioriteiten Hongaars voorzitterschap

Tijdens de Raad zal het Hongaars voorzitterschap een presentatie geven over zijn prioriteiten, waaronder het versterken van het concurrentievermogen van de EU, het tegengaan van irreguliere migratie en het aanpakken van demografische uitdagingen. Nederland heeft een bijzondere positie, als relatief dicht bevolkt land met een groeiende bevolking en beperkte ruimte.

Vorbereiding ER oktober

Op 17 en 18 oktober aanstaande vindt de Europese Raad in Brussel plaats. Op het moment van schrijven is de geannoteerde conceptagenda nog niet gepubliceerd.

Jaarlijkse rechtsstaatsdialoog: horizontale discussie

Tijdens de Raad vindt de jaarlijkse horizontale rechtsstaatsdialoog plaats op basis van het rechtsstaatrappport voor 2024 dat de Commissie op 24 juli jl. publiceerde.¹ Dit rapport doet verslag van de rechtsstatelijke situatie in de EU als geheel en in de lidstaten afzonderlijk, aan de hand van vier pijlers: justitieel stelsel, corruptiebestrijding, pluriformiteit en vrijheid van de media en andere institutionele kwesties die verband houden met *checks and balances*. Tijdens de Raad zal worden gesproken over de bredere, horizontale ontwikkelingen op het terrein van rechtsstatelijkheid in de EU, zoals die in het algemene deel van het rechtsstaatrappport 2024 worden geschetst.

Na het verschijnen van het rapport is door het Bulgaarse parlement op 7 augustus jl. een wetswijziging aangenomen, waardoor «propaganda» van «niet-traditionele seksuele gerichtheid» en «alternatieve genderidentiteiten» in en om scholen wordt verboden. Het kabinet acht deze wetswijziging zorgelijk en zal deze zorgen zowel in bilateraal als EU-verband uitspreken.

Tijdens de Raad Algemene Zaken van 19 november is het landenhoofdstuk over Nederland, tezamen met de landenhoofdstukken over Malta, Polen en Oostenrijk, geagendeerd tijdens de zogeheten landenspecifieke rechtsstaatsdialoog. De kabinetsappreciatie van het Nederlandse landenhoofdstuk zal in de aanloop naar deze Raad aan beide Kamers worden verstuurd.

¹ 2024 Rule of law report – Communication and country chapters – European Commission (europa.eu).

Rechtsstaatdiscussie over kandidaat-lidstaten

In aanvulling op voorgenoemde rechtsstaatdiscussie zullen de lidstaten in een afzonderlijke sessie ook met vier kandidaat-lidstaten spreken over de rechtsstatelijke trends en ontwikkelingen in de betreffende landen.² Het betreft de vier kandidaat-lidstaten die het verst gevorderd zijn in het toetredingsproces: Albanië, Montenegro, Noord-Macedonië en Servië, waarover ook aparte landenhoofdstukken zijn opgenomen in voornoemd Commissierapport.³ In tegenstelling tot de hoofdstukken over de lidstaten bevatten deze hoofdstukken geen aanbevelingen, omdat die al onderdeel uitmaken van de landenrapportages die bij het jaarlijkse uitbreidingspakket worden uitgebracht en voor het toetredingsproces van de vier kandidaat-lidstaten leidend zijn.

In de bijlage bij deze geannoteerde agenda is de kabinetsreactie opgenomen ten aanzien van het horizontale deel van het Commissie-rechtsstaatrappport 2024, aangaande de lidstaten en de kandidaat-lidstaten. Deze reactie is mede namens de Minister van Justitie en Veiligheid, de Minister van Binnenlandse Zaken, de Staatssecretaris Rechtsbescherming en de Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap opgesteld. De Nederlandse inbreng tijdens de Raad zal in lijn zijn met deze reactie. Het belang van de Europese agendering van de rechtsstaat zal ook in algemene zin worden onderstreept.

² Zie ook het Verslag Raad Algemene Zaken d.d. 25 juni 2024, Kamerstuk 21 501-02, nr. 2916

³ Zie ook het Verslag Raad Algemene Zaken 19 september 2023, Kamerstuk 21 501-02, nr. 2713